

Moestuin-expert Vera Greutink

5 vragen aan...

Moestuin-expert Vera Greutink past al heel lang permacultuur toe in haar groente-, en kruidentuin in Twente. Binnenkort verschijnt haar boek *Vera's moestuin* over deze vorm van tuinieren.

Interview: Jolanda Hofland. Fotografie: Remco Greutink

Vera Greutink komt oorspronkelijk uit Tsjechië. Tijdens haar studie in Noorwegen, ontmoette ze haar man Remco, een tukker uit Hengelo. Inmiddels woont ze met Remco en hun kinderen al zo'n 25 jaar in Twente.

Moestuiniëren doet ze al vanaf haar twaalfde. Vroeger, bij haar ouders thuis, verbouwde ze vooral verse groenten en kruiden op het land. In Nederland ging ze in eerste instantie aan de slag als taaldocent en gerechtstolk. Maar het bloed kruipt waar het niet gaan kan. Als twintiger begon ze ook in Twente een moestuin. Eerst in potten op het balkon, later in de achtertuin en in een gehuurde volkstuin en inmiddels moestuiniert ze op een flinke lap grond (1000 m²). Van haar hobby maakte ze haar werk. Ze is tuinontwerper, geeft cursussen, schrijft voor diverse tuintijdschriften en was hoofdredacteur van *De Tuin op Tafel*. In haar nieuwe boek *Vera's moestuin* neemt ze lezers bij de hand om permacultuur - waar Vera al meer dan 20 jaar mee bezig is - toe te passen in hun moestuin.

1 WAT BETEKENT DE MOESTUIN VOOR JOU?

"De moestuin geeft me de mogelijkheid verse groenten en kruiden te telen. Ook gewassen die je niet in de supermarkt kunt krijgen. Op het moment kijken we veel Koreaanse series en maak ik allerlei Koreaanse recepten. De meeste ingrediënten kun je hier niet kopen. Een kruid dat bijvoorbeeld veel gebruikt wordt in de Oosterse keuken is perilla of shiso. Dat kun je hier niet vinden, maar het is makkelijk te telen. Voor mij is tuinieren een creatieve uitlaatklep. Ik bedenk nieuwe beplantingen, probeer nieuwe variëteiten. De moestuin is sowieso meer dan alleen een manier om voedsel te produceren. Mijn moestuin is ook voedsel voor de ziel. Door bezig te zijn in de tuin, sta ik rechtstreeks in verbinding met de natuur. Dat geeft me rust."

2 WAT ZIJN MAKKELIJKE GROENTES-OORTEN OM MEE TE BEGINNEN?

"Bij elke maand hoort wel een gewas die het op dat moment goed doet. Maar welke je kiest, hangt een beetje af

"Mijn moestuin
is ook voedsel
voor de ziel"

MOESTUIN IN MAART

In maart worden de dagen merkbaar langer en begint de bodem langzaam op te warmen. Dat betekent dat de eerste zaadjes de grond in kunnen. Als het nodig is vanwege de kou, bescherm ze dan nog met een (vlies)doek. Ondertussen kun je binnen op de vensterbank ook van alles voorzaaien, vroege aardappels laten voorkiemen en zoete aardappel stekken. De oogst van overwinterde eenjarige groentes kun je aanvullen met vaste groentes zoals pijplook, zeekool en rabarber die al vroeg in het jaar beginnen te groeien. Wil je die nóg eerder kunnen oogsten, dan kun je ze ook voortrekken door ze af te dekken met een bleekpot of een zwarte emmer. Als je dit seizoen een stuk grond wil ontginnen door het af te dekken met karton, is maart het geschikte moment om ermee te beginnen.

van je eigen smaak of eetwensen. Maar sla, snijbiet, erwten, bonen en courgettes zijn makkelijk om te telen. We zitten hier in Twente op zandgrond, dat is geen voedzame bodem. Boerenkool en andere soorten bladkool zoals palmkool kunnen zelfs hier niet mislukken. Wat ik zelf leuk vind om te telen, is suikermais."

3 IN JOUW NIEUWE BOEK HEB JE HET OVER MOESTUINIEREN OP BASIS VAN PERMACULTUUR. JIJ DOET DIT AL HEEL LANG. KUN JE UITLEGGEN WAT HET VERSCHIL IS TUSSEN EEN TRADITIONELE MOESTUIN EN EEN PERMACULTUUR-MOESTUIN?

"Permacultuur is een ontwerpmethodede die geïnspireerd is op het natuurlijke ecosysteem. Je probeert een tuin te creëren die functioneert zoals in de natuur, waardoor je er zo min mogelijk werk mee hebt. Bij het ontwer-

kiezen van je gewassen. Wil je een pomp plaatsen, doe dat dan op de meest praktische plek. Laatst zei iemand ook: een moestuin volgens de permacultuur is proactief. Dat klopt. In een gewone moestuin doe je iets tegen slakken en luizen. In een permacultuur-moestuin probeer je de tuin al zo in te richten dat die problemen niet ontstaan. Je plant dille en goudsbloem die insecten aantrekken als lieveheersbeestjes. Die eten luizen op. Mij wordt altijd gevraagd: 'Wat doe je tegen slakken?' Mijn simpele antwoord: 'Niks.' We hebben een vijver gemaakt aan de noordkant van onze moestuin. Daar zitten kikkers en padden in. Zij eten slakken. Het is niet zo dat we nu helemaal geen slakken hebben, maar het is nooit een plaag. Kortom, je probeert altijd een natuurlijk evenwicht te creëren. Als dat lukt, ben je zelf minder druk met tuinieren.

Wat ook echt verschilt met een normale moestuin: ik spit nooit, stoot dus ook geen CO2 uit. Heel milieubewust. De bodem laat ik met rust. En ik ben groot voorstander van mulchen. Dat betekent dat ik de bodem bedekt houd met stro, grasmaaisel, koffiedik of ander organisch materiaal. Daardoor krijg je minder verdamping, zodat je minder hoeft te wateren. En je hebt minder onkruid, zodat wieden of schoffelen niet nodig is."

4 IN JOUW BOEK HEB JE HET OVER POLYCULTUREN, WAT BEDOEL JE HIERMEE?

"In principe is polycultuur het omgekeerde van monocultuur. Dat laatste kennen we allemaal wel: grote velden met één gewas. Monocultuur vraagt eigenlijk altijd om problemen. Een gewas trekt namelijk altijd schadelijke insecten of ziektes aan. Bij polycultuur probeer je dat te voorko-

men door heel veel verschillende planten van verschillende families bij elkaar te zetten. Ik combineer ook graag groentes met eetbare bloemen of kruiden. In mijn moestuin heb ik die drie dingen per land samengebracht. Zo heb ik een stukje Oosterse polycultuur met onder meer pompoen, perilla en Shungiku, eetbare chrysant. In de Italiaanse polycultuur staan kievitsboon, courgette en basilicum bij elkaar. En natuurlijk is er Nederlandse polycultuur met snijboon, wortel en juffertje-in-het-groen. Zoals gezegd, bij polycultuur heb je minder last van schadelijke insecten. Die breng je door al die verschillende soorten te planten in de war. Vaak is er ook een grotere opbrengst dan wanneer je maar één gewas teelt. En je hebt een heel diverse opbrengst.

Je kunt van al die soorten bovendien vaak ook veel meer kwijt omdat je ze dichter bij elkaar kunt zetten. De planten groeien namelijk op verschillende manieren, de een is slank en groeit omhoog, de ander juist breeduit. Daardoor kun je de ruimte beter benutten. En het is ook gewoon heel leuk om allemaal verschillende dingen te kunnen oogsten."

5 WAT IS JOUW BELANGRIJKSTE BOODSCHAP?

"Ik wil anderen inspireren met mijn moestuinervaring en ze de juiste tools geven. Beginners dromen er toch van om het hele jaar door te kunnen oogsten uit de eigen moestuin. Dat was in elk geval mijn droom. Tegelijkertijd wil je dat het niet te veel werk kost, je tuin er mooi uitziet en alles op een zo milieuvriendelijke manier gebeurt. Er zijn vooraf dus nogal wat verwachtingen. Veel daarvan kun je waarmaken als je een moestuin creëert op basis van permacultuur. Laatst zei iemand tegen me: 'Ik tuinier al twintig jaar, maar ben nu voor het eerst begonnen met mulchen. Wat een uitkomst! Ik heb tijd over. Ik hoef niet meer te wieden en geef minder water.' Geweldig toch? Ik kan het iedereen aanraden."

NAOBER MAG 1 EXEMPLAAR WEGGEVEN! KIKK SNEL OP WWW.NAOBER.NL

Vera's moestuin is vanaf 15 maart te koop, 32,50 euro. Meer informatie en de tuin van Vera zien: www.tuinsmakelijk.nl

TUIN-KALENDER-MAART

BINNEN VOORZAAIEN: asperge, aubergine, basilicum, bleekselderij, broccoli, erwten, knolselderij, koolrabi, paprika, pepers, rode biet, sla, sluitkolen (rode, witte, savooie), spruitkool, tomaat, tomatillo, tuinboon

BUITEN ZAAIEN: bladmosterd, erwten, raap, raapsteeltjes, radijsjes, rucola, sla, spinazie, stengelui, pastinaak, prei, tuinboon, tuynmelde, wortel

PLANTEN: (vroeg) aardappel, aardpeer, knoflook, plantui, sjalot

OOGSTEN:

Volle grond: aardpeer, bladkool, pastinaak, prei, savooiekool, spruitjes, snijbiet, veldsla, vaste groentes, winterbroccoli, winterpostelein, **Kas:** andijvie, bladmosterd, rucola, sla, snijbiet, spinazie, veldsla, winterpostelein

Bron: Vera's moestuin

"Mij wordt altijd gevraagd: 'Wat doe je tegen slakken?'
Mijn simpele antwoord: 'Niks'"

pen, betekent het dat je even goed moet nadenken waar je alle onderdelen plaats zodat er gunstige onderlinge relaties ontstaan. Als je een kas hebt bijvoorbeeld, dan is ook het stukje tuin eromheen warmer dan de rest. Van die warmte kun je gebruik maken bij het